

Kela|Fpa

Kansaneläkelaitoksen (Kela) asiantuntijalausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle arkistointilaiksi ja laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys eduskunnalle arkistointilaiksi ja laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain muuttamisesta

- Kela lausui keväällä 2025 lausuntopyyntöön luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle arkistointilaiksi ja laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain muuttamisesta.
- Hallituksen esityksessä on otettu huomioon monia Kelan aiemmassa lausunnossa nostamia asioita.
- Kela pitää hyvänä, että arkistolainsäädäntöä uudistetaan vastaamaan digitalisaation ja tiedonhallinnan tarpeita.

Kansallisarkistolla ei toimivaltaa määrätä yksityisen sote-aineistojen arkistoinnista

- Kela esittää huolensa siitä, että hallituksen esityksessä ei oteta kantaa Kansallisarkiston toimivaltaan päättää yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon aineistojen arkistoinnista. Tällä hetkellä Kansallisarkistolla ei ole tähän toimivaltaa.
  - Jos linjausta ei tehdä, eikä Kansallisarkistolle säädetä toimivaltaa päättää asiasta, yksityisessä terveydenhuollossa laaditut potilasasiakirjat on tuhottava säilytysajan päättymisen jälkeen.
- Kelassa tämä tarkoittaa esimerkiksi, että Kelan toimintansa päättäneiden sote-palvelunantajien potilas- ja asiakasasiakirjojen arkistointipalvelusta tulisi alkaa tuhoamaan yksityisten palvelunantajien Kelaan siirtämiä aineistoja asiakastietolain (703/2023) mukaisten säilytysaikojen mukaisesti.
- Samoin Kanta-palveluista tulisi poistaa yksityisten palvelunantajien rekisterinpitoon kuuluvat aineistot. Poistettavien tietojen erottelu arkistoitavasta aineistosta edellyttäisi teknisiä muutoksia Kanta-palveluihin.
  - Yksityisen terveydenhuollon ja työterveyshuollon aineistolla on yleisesti nähty olevan yhtä paljon arkistollista arvoa kuin julkisen terveydenhuollonkin aineistolla.
  - Jos yksityisen terveydenhuollon potilasasiakirjat tuhotaan säilytysajan päätyttyä, vääristää se tulevaisuudessa tehtävää tutkimusta, kun merkittävä osa aineistoista jäisi tutkimuksen ulkopuolelle.
  - Tätä on myös Sosiaali- ja terveysministeriö tuonut esiin esityksessään potilasasiakirjojen seulonnasta (VN/3299/2024).

Kela|Fpa

Siirtovelvollisuus koskisi eri tavalla eri toimijoita – Kanta-palveluihin tallennettujen tietoaineistojen säilytys jakautuisi

- Yleisesti ottaen esitys tarkoittaisi Kanta-palveluihin tallennettujen tietojen osalta sitä, että osa palveluihin tallennetuista tiedoista tulisi siirtovellisuuden piiriin (valtion viranomaiset). Hyvinvointialueet sen sijaan kuuluisivat 14 §:n soveltamisalan piiriin ja yksityisten palvelunantajien asiakastiedot eivät lähtökohtaisesti kuuluisi lain soveltamisalan piiriin.
- Käytännössä se merkitsisi, että tietoaineistojen säilytys hajautuisi useampaan paikkaan, mitä ei voida pitää perusteltuna tietojen hyödyntämisen näkökulmasta.
- Olisi perusteltua, ettei Kantaan tallennettua aineistoa siirrettäisi valtion viranomaisten osalta Kansallisarkistoon (erityinen syy), mikäli päädytään hyvinvointialueiden rekisterinpitoon kuuluvan aineiston osalta määrittelemään Kanta-palvelut tietojen pysyväksi säilytyspaikaksi.

Kiitos!

Piia Kaikkonen
Arkistopäällikkö

Kela|Fpa